

රන් වැටකින් පිදුම් ලබන ජය සිරි මහ බෝ සමිඳු

ඃ බුදු වදනෙන් හෙළි වූ දිගුණුවේ රහස්

- නෙළුවාකන්දේ සැණනන්ද හිමි
බුදු දහම තුළ දැක්වෙන හේතු ඵල දර්ශනය ලොකික -
ලෝකෝත්තර දියුණුවට යොදා ගත හැකි ආකාරය පිළිබඳ විමර්-
ශනයක් උදවප් පුර පෝදා දී දේශනාවෙන්. පැතුමෙන් පමණක්
ඉටු නොවන ජීවිත සාර්ථකත්වය - ඊට අදාළ හේතු විමසා, ඒවා
වර්ධනය කර ගැනීමෙන් ලබාගත හැකි බව මෙයින් පැහැදිලි
කෙරේ.

ඃ බෝසතුන් සමඟ උයන් කෙළියට ගිය රියැදුරා කවුද?

- බේරුවල ඩී. ඒ. කරුණාරත්න
බෝධිසත්වයන් වහන්සේ ගිහිගෙයින් නික්මීමට පෙර - උයන්
කෙළියට යද්දී උටු සතර පෙර නිමිති පිළිබඳ විමසන ලද ප්‍රශ්න-
වලට පිළිතුරු සැපයූ අප්‍රකට රථාවාර්ථයවරයා පිළිබඳ තොරතුරු
හෙළිදරව් කිරීමට දරන ප්‍රයත්නයකි.

ඃ සිරිලක් අගන පොබ කළ නළලන රන් තිලකය

- පල්ලේගම සිරිසුමන ධම්මරත්න ධර්මානන්ද හිමි
ශ්‍රී ලාංකික සමාජය තුළ ශාසනික ප්‍රගතියක් ඇති කිරීමට හා ශාස-
නික වශයෙන් ශ්‍රී ලංකාවට කීර්තියක් අත්කර දීමට සමත් වූ ශ්‍රී
මහා බෝධීන් වහන්සේ පිළිබඳ ඓතිහාසික තොරතුරු රැගත් ලිපි-
යකි.

ඃ මිනිස්කම බිඳවන තිදොර සංවරය

- බී. ඒ. විමලසේන
සසර දුක අවසන් කිරීම සඳහා පමණක් නොව - සඳවාරවත්,
සොඳුරු සමාජයක් ගොඩනැගීම සඳහා ද සිත - කය - වචනය
පිළිබඳ පුද්ගල ශික්ෂණයෙහි අවශ්‍යතාව.

ඃ බුදු සමයෙන් හෙළි වන ආර්ථික දර්ශනය

- උඩුපිහිල්ලේ විමලබුද්ධි හිමි
ගිහියාගේ මෙලොව ජීවිතයේ සාර්ථකත්වය සඳහා අවශ්‍ය ආර්ථික
ස්ථාවරත්වය ලබා ගැනීමට අනුගමනය කළ යුතු පිළිවෙත පිළිබඳ
මග පෙන්වීමක් ඇතුළත් බුද්ධ දේශනාවක් පිළිබඳ විග්‍රහයකි.

ඃ බෝධි රෝපණ පුවත

- ආචාර්ය සිරිපාල මාදුවගේ
ශ්‍රී මහා බෝධීන් වහන්සේ ලංකාවට වැඩම කිරීම පිළිබඳ ඓති-
හාසික ශාසනික සිද්ධිය පිළිබඳ විස්තර ඇතුළත් ලිපියකි. මිහිඳු මහ
රහනන් වහන්සේ නිසා ලක්දිව ස්ථාපනය වූ බුද්ධ ශාසනය, සංඝ-
මිත්තා මෙහෙයුම් වහන්සේගේ පැමිණීමෙන් තවදුරටත් ප්‍රගතියට
හා ව්‍යාප්තියට පත් වූ ආකාරය.

ඃ හිතේ ඇතෙහ 'උල්'

- කිරිබත්ගොඩ සැණනන්ද හිමි
මිනිස් සිතට නිවන් මගෙහි යා නොදී බාධා කරන කල්ලෙය ධම්
කිහිපයක් පිළිබඳ විමර්ශනයකි. භාවනාවට පිවිසෙන අයට
විශේෂයෙන් වැදගත් වන දේශනාවකට අර්ථකථනයකි.

ඃ සාංචි බෞද්ධ කලා මධ්‍යස්ථානය

- පුරා විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුවේ පුරා විද්‍යා සහකාර අධ්‍යක්ෂ
සිරිසමන් විජේතුංග
උසස් බෞද්ධ කලා නිර්මාණ රැසක් ඇතුළත් භාරතයේ සුප්‍රකට
සාංචි බෞද්ධ කලා මධ්‍යස්ථානය පිළිබඳ තොරතුරු මෙම ලිපියට
ඇතුළත් වේ.

☸ අදින් ඇරැඹෙන සිරිපා සමය

- හරිශ්චන්ද්‍ර කහවල
සම්බුදු සිරිපා සටහන් සලකුණු කිරීම පිළිබඳ ඉතිහාසගත පුවත හා ශ්‍රී පාදස්ථානයේ වත්මන් තත්වය පිළිබඳ විස්තරයකි.

☸ කාන්තා කාන්තිය

- මූරුංගාගස්සායේ සැණිස්සර හිමි
සංඝමිත්තාගමනය නිසා සිරිලක ඇති වූ කාන්තා ප්‍රබෝධය හා කාන්තා පරපුරෙහි වත්මන් තත්වය පිළිබඳ විමසුමකි.

☸ උදවප් පෝචා ඇරැඹී සිරිලක මෙහෙණි සසුන

- ඌරුගමුවේ අස්සප් හිමි
උදවප් පුර පෝ දිනය සිදු වූ සිරිලක මෙහෙණි සසුන ඇරැඹීමේ ඓතිහාසික සිද්ධිය පිළිබඳ තොරතුරු රැගත් ලිපියකි.

☸ අභයගිරිය ස්ථූපය

- නිශාන්ත පිරිස්
'ඉපැරැණි බෞද්ධ සිද්ධස්ථාන' විශේෂාංගය යටතේ බෞද්ධයන්ගේ විශේෂ ගෞරවයකට ලක් වූ අනුරාධපුර 'අටමස්ථාන' නමින් සුප්‍රකට සිද්ධස්ථානවලින් එකක් වූ අභයගිරි චෛත්‍යය පිළිබඳ ඓතිහාසික තොරතුරු රැගත් ලිපියකි.

☸ හෙළදිව කාන්තා පුද්ඵලය

- පොළොන්නරුවේ ධම්මානන්ද සිල් මාතාව
සංඝමිත්තා මෙහෙණින් වහන්සේ වැඩම කිරීම නිසා - සිරිලක කාන්තා පරපුරට සිදු වූ යහපත. සිරිලක ඉතිහාසය වෙනස් කළ සංඝමිත්තා මහ රහත් වර්තය ගැන විමසුමකි.

☸ රන් වැටකින් පිදුම් ලබන ජය සිරි මහ බෝ සමිඳු

- රුලපතාවේ ධම්මජෝති හිමි
ශ්‍රී මහා බෝධියේ ඉතිහාසය ගැන සටහනකි. දෙවැනි රන් වැට අරමුදල පිළිබඳ තොරතුරු ද මෙම ලිපියට ඇතුළත් කොට ඇත.

☸ හදදිය මහ රහතන් වහන්සේ

- මාදම්පේ සරණනිස්ස නාහිමි
'ග්‍රාවක වර්ත' විශේෂාංගය යටතේ බුදුරදුන්ගේ අසූ මහා ග්‍රාවකයන් වහන්සේ අතරින් එක් ග්‍රාවක හිමි නමක පිළිබඳ විස්තර ඇතුළත් ලිපියකි.

☸ Sanghamitta Theri's arrival a landmark in Lanka's history

-by Chandra Edirisuriya